

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— I.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Tudósítónk írja:

Miklós napján az öreg Mikulás apó bejárta az erdélyi magyar falvakat. Tarisznyája tele volt ajándék-tárgyakkal, amelyekből kinek-kinek érdeme szerint osztogatott.

Amint tudósítónk írja: hűséges, kötelességtudó, jó magyaroknak a Magyar Párt moesoktalan, fényes választási jelét osztotta ki megtisztelésképpen, félredolgozó, álnok magyaroknak — virgácsot!

Bitay Árpád halála.

A háboru utáni erdélyi magyar tudományosság egyik legnagyobb büszkesége, az országosan ismert történettudós és nyelvész, dr. Bitay Árpád, a gyulafehérvári román. kath. theológián a román és latin nyelv és irodalom tanára, november 30-án 47 éves korában hirtelen elhunyt. Kivételes szellemi képességei előtt az egész erdélyi tudományos világ elismeréssel hajlott meg. Egész sereg európai nyelvet birt szóban és írásban s hatalmas emlékezőtehetségének tábláján a történelmi adatok és dátumok csodálatos halmaza volt hihetetlen pontossággal megrögzítve. Az első volt, aki a román-magyar szellemi kapcsolatok munkálásán a tudós alaposágával dolgozott s ebbeli nemes törekvéseit Jorga, a kiváló román történettudós azzal is méltányolta, hogy Valea de Munteni-ben tartott nyári egyetemén évenként felkérte előadásra. Halála az erdélyi tudományosságra pótolhatatlan veszteséget jelent. Gyulafehérvárt temették el december 2-án óriási részvét mellett.

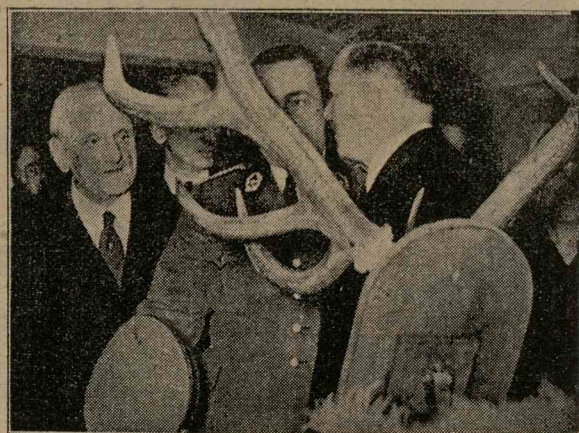
Bukovinai küldöttség népviseletben.

Bukovina csatlakozásának tizenkilencéves évfordulóját Bukarestben fényes ünnepek keretében tartották meg. Képünkön a bukovinai küldöttséget mutatjuk be nemzeti viseletben.

szépek keretében tartották meg. Képünkön a bukovinai küldöttséget mutatjuk be nemzeti viseletben.

Bezárult a nemzetközi vadászkiállítás.

A berlini, nemzetközi vadászkiállítás a legnagyobb siker jegyében folyt le. Európa nagyban sok nevezetes államférfia járt Berlinben a kiállítás megtekintésére. Képünkön Darányi magyar miniszterelnököt és Kánya külügyminisztert látjuk, amint Scherping irodalmi fővadászmester kíséretében megérintik a kiállítást.

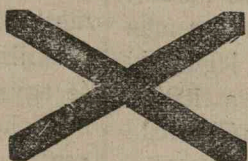
Magyar Testvérek!

Magyar szívvvel, őszinte magyar érzéssel fordulunk hozzátok a téli választás harcában, mely önzetlen kötelességvállalást, elszánt hittevést, talán megpróbáltatásokat, de egyuttal felemelő tanulságokat tartogat számunkra.

Öntudatosan, a magyar ember hagyományos nyíltságával tegyünk hitet magyarságunkról, arról, hogy jogaink követelésénél mindnyájan egyek vagyunk, készen állunk arra, hogy kiálljunk az egység és jogaink melletti kitartás próbatételét.

Szavazzunk mindannyian a Magyar Párt önálló listájára,

melynek jele:

Mutassuk meg, hogy csábító jelszavak, soha be nem váltott ígéretek most senki tudnak eltéríteni az egyenes útról, a magyar ügy becsületes szolgálatától.

MIT AKAR A MAGYARSÁG? BÉKÉT, MUNKÁT ÉS KENYERET. Békés megértésben akarunk élni minden itt élő néppel. Az állam iránt is tisztában vagyunk kötelességeinkkel. De követeljük az anyanyelv és az iskola szabadságát, a munkához való jogot minden vonatkozásban, mert azt valljuk, hogy a testi és szellemi munkásnak egyformán hozzá kell jutnia a megélhetés, a családfenntartás eszközeihez. Jó állampolgárok voltunk és vagyunk, de ezt úgy értelmezzük, hogy nem szabad különbséget tenni polgár és polgár között, sem a teherviselésben, sem az állampolgároknak kijáró szolgáltatásokban.

Mi teljes jogegyenlőséget akarunk!

Hogy mindennek követeléséhez erőt mutathassunk, egyöntetű akaratmegnyilvánulásra, lelkes kitartásra van szükség.

A MAI IDŐKBEN KÜLÖNÖSEN FONTOS, HOGY MEGMUTASSUK A MAGYAR EGYSÉG SZILÁRDSÁGÁT. Jól tudjuk, hogy üres jelszavakkal, nagyhangu, delibábos ígéretekkel próbálnak majd megkörnyékezní a hamis apostolok, akiknek csak a szavazatok kell, családjaitok és gyermekeitek jövődjével azonban nem törődnek.

Aki ügyünk árulója lesz, az sajátmaga ellen is vétkezik,

az nem kívánhatja meg, hogy öntudatos magyarnak tekintsék, hogy követeléseit meghallgassák.

Gondoljátok meg mindnyájan, hogy **VÁLASZTÁSI HARCUNK GYŐZELME A MAGYAR ÜGY GYŐZELME LESZ**, gondoljátok meg, hogy talán egy szavazaton fog mulni a Magyar Párt, a magyar nép választási diadala.

Az Országos Magyar Párt Központi Intézőbizottságának nevében:

Kolozsvár, 1937. november hó 30-án.

Dr. gróf Bethlen György

elnök.

Dr. Deák Gyula

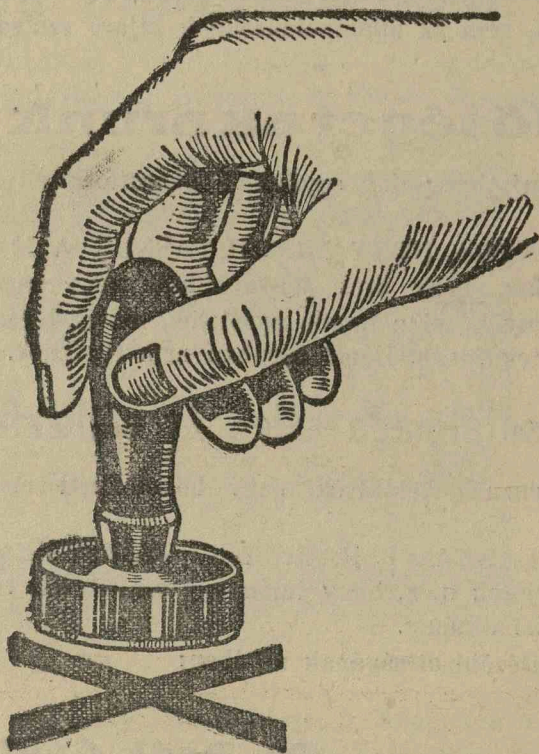
főtájkár.

Mit jelent az önálló lista és a parlamenti csoport felújítása?

Az Országos Magyar Párt alkotmányos tényezői: az elnöki tanács, a parlamenti csoport s a nagy intézőbizottság döntött afelől hogy a Magyar Párt milyen magatartást fog tanúsítani a közelgő képviselői és szenátor választásokon. Meghallgatta a vidéki tagozatok határozatait s javaslatait, a romániai magyarság útőérére tette a kezét s egyhangulag kimondotta, hogy *önálló listával indul a közelgő választásokra*. Bölcs, okos és alkotmányos volt ez a határozat, mert a mai kuszált belpolitikai viszonyok között, midőn a román pártok között, amint a *Magyar Nép* legutóbbi számában részletesen kifejtettük, a legélesebb harcok dülnek, csak az önálló lista volt a magyarság szempontjából az egyedüli kívánatos választási mód.

Mit jelent az önálló lista?

Jelenti, hogy a magyar szavazók csak a saját erejükre támaszkodva indulnak a választási küzdelembe, a Magyar Párt nem köt választási egyezséget, vagy, amint álta-

Magyar ember így szavaz!

lában nálunk nevezik, választási paktumot. Csaknem husz esztendei kisebbségi harc után az itt élő magyarság kezd öntudatra ébredni s kezdi belátni azt, hogy *csak a saját egységében, erejében, harci lendületében és erős akaratában bízhat*. Kezdünk rájönni arra, hogy a multban csak ígéreteket kaptunk, de a legtöbbször az elhangzott ígéretek nyomtalanul elszálltak s abból semmit sem valósítottak meg. Különösen a választások előtt minden politikai párt bőkezű az ígéretekben, mert szeretné megkaparintani az itt élő másfélmillió magyar választási támogatását és egységes erejét. Tudjuk azonban a multból, hogy *a választási egyezségek mindig csufos kudarcba fulladtak és az akár írásban, akár élő szóval és fogadalommal tett ígéretek soha valóra nem váltak*.

Ezen a bölcs tapasztalaton kívül is minden oka megvan a magyarságnak arra, hogy a mostani képviselő és szenátorválasztásoknál a saját maga lábán járjon, mindenütt önálló listákat állítson fel és csak a saját-maga jelöltjei mellett induljon a választási harcba. Az utolsó évtizedben még sohasem volt olyan éles a harc a román pártok között, mint ma. Súlyos alkotmányjogi viták két csoportra osztják a román pártokat s ennek a harcnak már maga a természete olyan, hogy abban a magyarság nem vehet részt. Nem tanácsos tehát, ha a magyarság ebben az éles belpolitikai harcban állást foglal, mert *a küzdelem kimenetele kétséges s ha a magyarság ahhoz a csoporthoz szegődne, amely ebben a küzdelemben elbukik, akkor annak végzetes következményei lehetnének*.

Éppen elég sérelmünk és elég követelésünk van nekünk ahhoz, hogy azokkal a Magyar Párt választási programját kitölthessük és azokért az egész magyarság egységesen harcolhasson. Sohasem volt a magyarságnak olyan emberfeletti szüksége az egységre, az összetartásra és politikai öntudatra, mint amilyenre szükség lesz a mostani választásokon. Bizunk abban, hogy a magyar szavazók s általában az egész magyarság megérzi a valóban történelmi levegőt, megérzi azt, hogy

a nagy veszedelemben egymásra van utalva, félretesz mindenféle ellenségeskedést és gáncsoskodást s egységesen, minden akadályt legyőző lelkesedéssel vonul az urnákhoz.

A múltban a Magyar Párt vezetősége sokszor hallotta a jelszót: Helyet az ifjuságnak! A Magyar Párt, hogy a magyarság egységét még jobban összekovácsolja s minden kívánságnak eleget tegyen, a mostani képviselőjelöléseknél valóban helyet biztosított az ifjuságnak. *Sok értékes fiatal magyar erőt je-*

lőtt a képviselői listákon s ezzel eleget tett annak az óhajtnak, hogy a parlamenti csoportot felfrissítse s küzdőképesebbé tegye. Tehát önálló listával s fiatal erőkkel megerősített jelöltekkel indul a Magyar Párt a választásokba s meg van győződve arról, hogy a magyar nép a választásoknál teljesíti magyar kötelességét s a magyar jelöltekre szavaz. Magyarságát és faját árulja el az aki most megfélemezik nemzeti kötelességéről.

(—s.)

Külföld.

A londoni tanácskozás. A Halifax lord »nem hivatalos« németországi látogatása után a francia miniszterelnök és külügyminiszter londoni hivatalos látogatása következtül, kétségtelenül azért, hogy a szerzett értesülések alapján az angol és a francia kormányok meg szeljék maguktartását a megismert, de a nagy nyilvánossággal még nem közölt német kívánságokkal szemben. Hogy a francia kormány milyen fontosnak tartotta a londoni megbeszélést, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a két francia államférfiu egy nappal korábban indult el Angliába. Ezt ugyan kimagyarázták azzal, hogy a Franciaországot Angliától elválasztó tenger szorosát a közlekedést nehezítő sűrű köd borította. Ez azonban egy órai tengeri utnál és az óriási forgalom mellett nem súlyos akadály. Ezért valószínű, hogy a tervbe vettnél korábbi utazással több időt akartak szerezni a tanácskozásra, aminthogy a francia miniszterek Londonban töltött idejének legnagyobb része csakugyan tanácskozásban telt el.

A tanácskozásokról kiadott hivatalos jelentés szövege nagyon burkolt. Abból a német kívánságokat megismerni nem lehet.

De kitűnik a jelentésből az angol-francia tengely változatlan erőssége, valamint a két államnak az az óhajtnak, hogy az általános megbékítés közös feladata körül szabad és békétárgyalások útján együtt akarnak működni az összes országokkal. — Megemlékezett a jelentés a spanyol viszályról, a földközi tenger kérdéséről. Ebben a tekintetben hangoztatja a jelentés a be nem avatkozás politikájának szükségességét, mert csak ezen az uton lehetett és lehet megakadályozni a viszály kiterjedését (vagyis a háborút.) A gyarmati kérdéstről (tudvalevőleg most az a legfontosabb német kívánság) azt mondja a jelentés, hogy a tanácskozó államférfiak azt minden vonatkozásában megvizsgálták és megállapították hogy elszigetelten, egymagában a többi érdekelt államok bevonása nélkül, ezzel a kérdéssel sem lehet foglalkozni. Végül kitér a jelentés a távolkeleti helyzetre, megállapítja annak súlyosságát s kijelenti, hogy a állam hajlandó a más érdekelt államokkal együtt közreműködni az oda vonatkozó szerződésekből származó jogok védelmére s a kötelezettségek teljesítése iránt.

Amint látszik, az angol és a francia kormány nem utasítja el a német gyarmati kívánságokat.

Hajlandó azokról tárgyalni, de valamenyny érdekelte állam részvételével s a kapcsolatos egyéb kérdésekkel együttesen. Ezek bizonyára a fegyverkezés korlátozása és új szerződés a nyugati biztonságra. Egyéb területen is kész a két kormány együtt működni a német-olasz tengellyel. Ez világosan kitűnik a jelentésből.

A jelentést azonban Németországban hidegen fogadták, mert a német kormány csak a gyarmati kérdéstről kíván tárgyalni, még pedig csak Angliával és Franciaországgal. A távol keleti eseményekre nézve pedig Mussolini válaszolt a jelentésre, kifejtve, hogy Japánt helyzeténél fogva megsebezni nem lehet. Ez azt jelenti, hogy nincs célja együttes nemzetközi fellépésnek Japán ellen.

Viszont Franciaországban nagymegnyugvást okozott a jelentés. Az irányadó újságok szerint az angol-francia tengely nem bizonyult gyengébbnek a német-olasz tengelynél.

A berlini látogatás után. Darányi Kálmány magyar miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter visszatértek a megállapításuk szerint felejtetlen németországi utazásukról. A látogatáson megállapították a két állam érdekeinek teljes összhangját, de Magyarország ellenek.

ellenére sem csallakozott a német-olasz tengelyhez, csak még jobban kifejleszti eddig is erős gazdasági kapcsolatait Németországgal. A felelős német államférfiak különben kifejezték, hogy nem csak nem helyeslik, hanem egyenesen eltenzik a magyarországi nagy német izgatást. Bizonyára azért nyilatkoztak így, mert meggyőződtek, hogy a magyarországi német kisebbség gazdasági és művelődési fejlődésének nincs akadálya.

A magyar gazdasági helyzet. Genfi rendes évnegyvedi beszámolójában Fabinyi Tihamér magyar külügyminiszter bejelentette a Népszövetség pénzügyi bizottságának, hogy június végén a költségvetési év hiány nélkül zárult s továbbra is sikerül biztosítani a költségvetés egyensúlyát, bár a drágulás következtében a tisztviselők fizetését emelni kellett. A bizottság megelégedéssel vette tudomásul a miniszter beszámolóját. Különösen azt, hogy a zalamegyei Lissén bõ petróleumforrásra bukkantak a kutató furások, úgy, hogy ezen a különben szegény vidéken nagy olajtelep alakulására van kilátás. Emellett nagy mértékben erősödik a kivitel különösen Németország felé és fokozódik az idegen forgalom.

A palesztinai helyzet. Több évi kimélet után a palesztinai angol kormányzat kemény kézzel látott hozzá a zavargások elfojtásához: egy elfogott arab lázadóvezért halálra ítélte a hadbíróság és egy nap múlva ki is végezték. Eddig háromszáznál több halálos ítélet hangzott el, de az elítéltek közül összesen csak kellőt végezték ki.

Szavazzatok e jellel!

Belpolitikai hírek

Bírák osztják falvakon a választási igazolványokat. Az igazságügyi miniszter rendeletileg szabályozta a választási igazolványok szétosztását. A rendelet szerint a prefekturák a bírák rendelkezésére kell, hogy bocsássák a kiszállási költségeket, hogy falvakra kivigyék a választói igazolványokat. Így minden választó községében kaphatja meg igazolványát. Felhívjuk a magyar választók figyelmét, hogy vegyék ki választási igazolványaikat, mert választási igazolványok nélkül nem lehet szavazni. Aki választási igazolványát nem veszi ki, nemzete ellen vét.

Az ostromállapotok helyeken is szabad gyűlést tartani! A választásokkal kapcsolatban a kormány elrendelte, hogy azokban a városokban és megyékben, ahol ostromállapot van, a választási gyűléseket szabadon meg lehet tartani. Ezeket a gyűléseket is be kell azonban a hatóságoknak jelenteni. A választási gyűlésekre is vonatkoznak azok a törvények, amelyek az ország belső rendjét és nyugalmét biztosítják.

Ujabb rendelet intézkedik a választások tisztaságának biztosításáról. A belügyminiszter újabb körrendeletet adott ki a közigazgatási hatóságokhoz a választások tisztaságának biztosítására. A legújabb belügyminiszteri rendelet utasítja a hatóságokat, hogy tartsák be a legszigorubb törvényességet és tartózkodjanak a jelöltekkel és kortesekkel szemben minden kihívástól. A rendelettel a bel-

ügyminiszter a legteljesebb választási szabadságot akarja biztosítani.

Nagy lendülettel folyik a Magyar Párt felvilágosító munkája. Az Országos Magyar Párt tagozatai nagy lendülettel kezdték meg a választásokkal kapcsolatos felvilágosító munkát. Nagyobb központokban a tagozatok népgyűléseket rendeznek és ezeken világosítják fel a magyar szavazókat arról, hogy miképpen teljesítsék kötelességüket. Vidéken a tagozatok kiküldöttei keresik fel a magyar választókat és adják meg a szükséges felvilágosításokat.

Hazaérkezett Titulescu. Titulescu hosszú külföldi tartózkodás után visszaérkezett. A bukaresti pályaudvaron a diákok Titulescut ünnepélyesen fogadták. Titulescu hazaérkezése után kijelentette, hogy azért jött haza, mert jelenleg nagy harc folyik a nemzet érdekeinek megvédéséért és ettől egy igaz hazafi sem maradhat távol.

Magyar jelre üss pecsétet,
Ugy éljen a magyar lelked.
Más listára lehetetlen,
A vezérünk most is Bethlen.

Sulyos szerenestlenség érte Julianna holland trónörökös nő férjét. Julianna, holland trónörökös nő férje, Bernhard herceg autót vezetett. Az autó Amsterdam határában utszéli fának rohanat és összetört. Bernhard herceg sulyosan megsebesült. Azonnal műtétet hajtottak végre rajta. Az orvosi megállapítások szerint túl van a veszélyen.

Nagy beteg Ludendorf német tábornok. Ludendorf tábornok, aki Hindenburg mellett a világháború egyik legjelentősebb vezér-egyénisége volt, sulyosan megsebesült. Az orvosok attól tartanak, hogy idős szervezete nem fog megbirkózni a sulyos betegséggel.

Robbanás történt Bukarestben egy villamos kocsin. Egy bukaresti villamos egyik utasa robbanószerrel telt edényt vitt magával. A villamos kocsin zökkenése következtében a robbanószer felrobbant. A kocsiban tizenhatan megsebesültek. Két utas sebesülése életveszélyes.

Most jelení meg!

Simon Sándor: „Karácsony ö ömök“

Kirjákné, Kovács Emma: „A jósz. vü Mikulás“

Két kitünő karácsonyi gyermekszindarab együtt csak 20- lei. Megrendelhető a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.-nál Cluj, Str. Baron L. Pop 5., mely a pénz előzetes beküldése esetén a könyvet portómentesen szállítja.

Lépfenés fertőzésben meghalt egy mézárós. Szatmárhelyen Szabó József gazdálkodó tehene lépfenében megbetegedett. Szabó elhívatta Szücs Lajos mézáróst, aki bár tudta, hogy a tehén lépfene betegségben van, a tehenet levágta és megnyuzta. Munkaközben Szücs Lajos megsértette kezét és lépfene fertőzést kapott. Nehány napi szenvedés után lépfene betegségben meghalt. A hatóságok Szabó József ellen eljárást indítottak, mert közvetve az ő gondatlansága okozta Szücs Lajos halálát.

Rablótámadás egy robogó vonat ellen. Bukaresttől nem messze a nagyvárad személy-

vonat postakocsiját felfegyvertet, álarcos rablók támadták meg. Megkötözték a mozgópostás kezelőjét, kidobálták a csomagok egy részét és a pénzszekekrényt, majd kiugrottak a vonatból és elmenekültek zsákmányukkal.

Kanyarójárvány van Déván. Déván a kanyarójárvány terjedőben van. Jelenleg harmincöt kanyaróbeteg gyermeket kezelnek.

Huszonkét gyermekes családapa halála. A csehszlovákiai Nagyboecskón meghalt Wiesel Mihály hatvankilenc éves kereskedő. A kereskedők huszonkét gyermeke él.

Cofeteria de Stat

A

milliomos osztályhoz

Vegyétek meg sorsjegyeiket

mielőbb, hogy ne veszítsék el a játék sorrendjét és közeledhessenek a nagy 4-ik osztályhoz,

**A II-ik osztály huzása
1937. december 15-én.**

Büntetés mértékhamisításért. Székely Ferenc csikcsicsói lakos hamis famértéket (fafokolót) készített és azt mérések-nél használta. Tettéért bíróság elé került. A bíróság bü-rösnek találta és egy hónapi elzárásra ítélte.

Tanoncelhelyezés. A kolozsvári Székely Társaság az alábbi iparágakban elhelyez székely iparostanoncokat: kár-pites, kádár, timár, szücs, pék és cukrász. Az utóbbi két pa-rágban a tanoncok teljes ellá-tást kapnak.

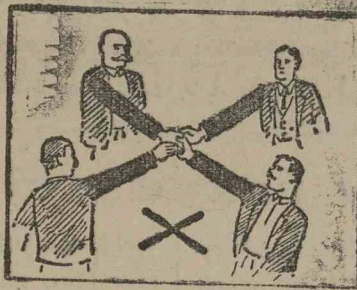
Siketnémákat hangos be-szédre a legújabb módszer sze-rint hallás fejlesztéssel tanít Kabán József siketnéma in-tanár Cluj-Kolozsvár, Str. Isacu Aurel 10—12 szám.

Lezuhant egy repülőgép a szamosfalvi repülőtéren. A szamosfalvi katonai repülőté-ren egy katonai megfigyelőgép leszállás közben a földre zu-hant. A benne ülők könnyebb sebesüléseket szenvedtek.

Szerencsétlenség fadöntés közben. Máthé Árpád, kis-szentdomokosi legény az Er-dőipar vágási területén dolgo-zott. Fadöntés közben olyan szerencsétlenül esett bele fej-széjébe, hogy csipőjét súlyosan megsebesítette. A szerencsétle-nül járt legényt kórházban ápolják.

A világ legelső sportlady-je, Budapest. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Magyar összetartás.

A Magyar Párt jele
összetartást jelent.

Petroleumforrásra akadtak Nagykanizsa mellett. Nagyka-nizsa, dunántúli város közelé-ben gazdag olajforrásra akad-tak. Az 1300 méter mélységű, két kútból naponta husz vag-gon olajat tudnak termelni. Ez Magyarország olajsükségleté-nek egyharmadát fedezi.

Nem gyártják többé a Car-pati cigarettákat. A Carpati ci-garetta gyártását beszüntették. Ez a cigaretta pedig olcsósága miatt nagyon népszerűvé vált. Helyette új cigarettafajtákat fognak forgalomba hozni.

Nem gyermek kezébe való a vadászfegyver. A Csehszlová-kián levő Boesko községben Kukula Miklós ötesztendő-s kis-fiú édesapja vadászfegyverével játszadozott. A játszadozás köz-ben megrántotta a ravaszt, a fegyver elsült és a szobában tartózkodó Kabali Róza mellébe furódott. A golyó szívét is megsértette és az asszony rövid szenvedés után meghalt. A gyermek gondatlan szülői ellen-eljárást indítottak.

Kalapácsolom dolgozik Kézdivásárhelyen.

A kézdivásárhelyi kalapácsol-rendszerü zuzómalomban gaz-dák nagyon sokféle takarmányt dolgoztatnak fel. A malom sze-nát, kukoricát, kőrét, makkot és szalmát apróz fel olyan formá-ban, hogy az takarmányozási cé-lokra nagyon alkalmassá válik. A kalapácsolom munkájának az idén különös jelentősége van, mert ebben az esztendőben na-gyon kevés takarmány került.

A csodatevő abbé titokzatos in-gája. A svájci Mermet abbé rej-télyes tehetsége körül csodálatos történetek keringenek. Egy titok-zatos ingát szerkesztett, amely-lyel gyilkosságokat derített fel, betegeket gyógyított és belelát-tott a föld gyomrába. Erről az érdekesítő témáról közöl cikket Tolnai Világlapja új szá-ma.

**Ha sikert akar elérni,
hirdessen a
„MAGYAR NEP”-ben!**

Őszi ültetésre

Gr. Teleki Arvéd faiskolája
Dragov, posta: Cunja
jud. Sibiu ajánl: Jonat-hán, Ontario London,
Török Bálint, Batul,
Arany Pármen, Bos-koop szépe

alma csemetéket

Rákóczy, Ageni
szilva ringló,
nagygyümölcsű eper
és ribizke folyton-
termő málnatöveket
tiz és száz darabon-
ként előnyös árban.

Játszanak bizalommal a Loteria de Stat
COLECTURA OFICIALA-nál

Főelárusítóhely: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 46.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

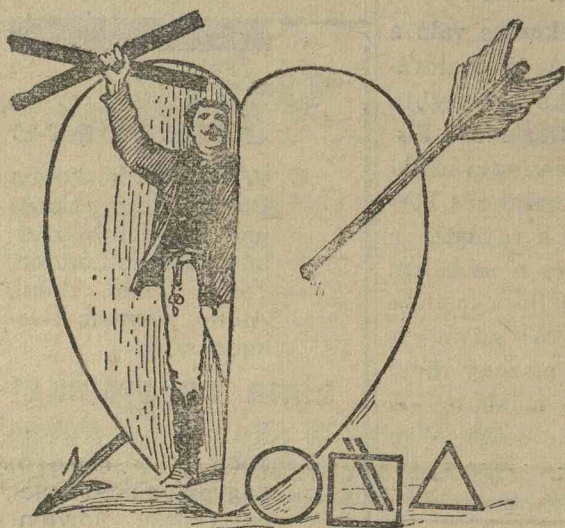
Két hozzászólás.

„A kukorica, mint buza előveteménye“ című cikkünk gazda olvasóink körében nagy érdeklődést váltott ki. Sok hozzászólást kapunk olvasóinktól. A kérdés nagy fontosságára való tekintettel a tanulságosabb hozzászólásokat leközzöljük lapunkban, mert különböző viszonyokat ismertetnek. Mai számunkban két hozzászólást közlünk.

I.

A Magyar Nép 45-ik számában megjelent hozzászólás a mi viszonyainkra nem talál. A Kárpátok és a Hargita alatt elterülő három székely megyében mások a viszonyok. Földjeink gyengék és ezért a termelést úgy kell beosztani, hogy a talajerő fennmaradjon. Ha egymásután állandóan kukoricát és buzát váltogatunk, a föld előbb utóbb ki fog merülni és a termések mind gyengébbek lesznek. A kukorica után való buzavetésnek ott van helye, ahol a talaj jó erőben van. Dus televényeken és erdőirtásokban nálunk is beválik. Vélemé-

OSTROM A MAGYAR SZIV ELLEN.

Hiába ostromolják a magyar szívet a különböző pártok, magyar szívből csak magyar szavazat fakad!

nyem szerint okosabb dolog olyan vetésforgót készíteni, amelyben zöldtakarmányt is illesztünk, így sok állatot tudunk tartani és az állatok trágyája révén földünket is jó erőben tudjuk tartani. Ismerek egy gazdát, aki vetésforgójába takarmányt is illesztett, állattenyésztését a kor követelményeinek megfelelőleg megszervezte és szép haszonnal gazdálkodik. Nemrégiben adott el két másfél éves szimentháli bikaborjut huszonhétezer lejért. Sokat irhatnék okszerű gazdálkodásáról, amelynek folytán az apjától örökölt hat hold földet tizenhat holdra és két hold belsőre gyarapította és kertjében nyolevanöt méhesládót nevel.

Én a szép eredményt jórészt annak tulajdonítom, hogy ez a gazdatársam nagyon sok zöldtakarmányt termel. Jó állatokat tud tartani és okszerűen tudja trágyázni földjeit. Ma csak ott lehet jövedelmező módon gazdálkodni, ahol megfelelő takarmány áll télen is a gazda rendelkezésére. Sajnos erre kisgazdáink nem fordítanak elég nagy gondot. Én tehát úgy képezem, hogy a kukorica és a buza közé sokkal helyesebb egy takarmánynövényt beiktatni és ilyen módon biztosítani a talajerő megmaradását.

Allításom igazságát Váradi Mihály is elismeri cikkében, mondván, hogy késői érésű kukorica után nem ajánlatos buzát vetni. Ugyancsak ő mondja, hogy a jó takarmány termés felér két buza termés értékével.

Az elmondottakhoz nincs más hozzátenni valóm, de engedjék meg gazdatársaim, hogy ismételten hangsúlyozzam, hogy gyenge erőben levő földeken a kukorica és buza között termeljenek takarmányokat. Ennek annál inkább nagy jövőt lehet jósolni, mert tejfeldolgozó telepeink útján a tejet kitünően lehet értékesíteni.

Csala Ferenc kisgazda
Homoródszentmárton.

II.

A mi viszonyaink között egyenesen rá vagyunk utalva, hogy buzavetésünknek legalább egy részét minden évben kukorica után vessük. Tekintettel arra, hogy földjeimet rendes vetésforgó szerint kezelem, jó előre tervet kell készítenem arra, hogy melyik kukorica földembe fogok buzát vetni. Azt a táblát, amelyikbe kukorica után buzát vetek, különös figyelemmel készítem elő. Tavasszal a kukorica alá trágyát adok. A talajmunkákra is nagy figyelmet fordítok, mert azt tapasztaltam, hogy megfelelő talajmunka után akkor is jól sikerül a buza, ha előtte kukorica volt. Hangsúlyoznom kell, hogy a kukoricát

négyszeres művelésben kezelem és háromszor kapálom. A kukorica esutikát szántás előtt kivágom, még pedig úgy, hogy a gyökéresomó közepére essék a vágás. Így aztán szántani is, boronálni is jól lehet a földet és kitűnően elő lehet készíteni a buza vetése alá. Kukorica földjeimnek azt a részét, ahova nem vetek buzát, lóherével vetem be, vagy kis részben ugarnak hagyom.

Végeredményképpen merem állítani, hogy *a kukorica megfelelő talajelőkészítés után a buzának jó előveteménye!*

Pál Zsigmond kisgazda
Szabéd.

Tanuljunk meg vásárolni. Valójában furesán hangzik ez a cím s felemlítésemégis helyénvaló. Bizonyosság erre a vidéki patikákban még ma is igen gyakran hallható párbeszéd, egy némi juhtartó gazdatársunk és a patikus között:

„Kérek valamilyen Distolt juh-métely ellen“, vagy pedig:

„Kérek valamilyen szert mé-tely ellen.“

„Kérek olesó Distolt.“

Kedves juhtartó gazdatársaink! Az ilyen vásárlás nem helyes. Az öntudatos és felvilágosodott juhtartó gazda tudja, hogy mit kíván és azzal is tisztában van, hogy a gyógytárak éppen a ha-bozók és 1-2 lejjel takarékoskodni kívánók részére, számos más hasonló célzatu készítmény is raktáron tartanak.

Mindenkinek egyéni joga, hogy juhaival és pénzével miként gazdálkodik. Ebbe senkinek sem lehet beleszólása.

Azt azonban minden juhtartó gazdatársunknak tudnia kell, hogy nemesak az embereknek és falvaknak, de az egyes készítményeknek is más és más a neve, tehát nem helyes mindegyiket Distol néven kérni.

Olesó Distol, vagy drága Distol nem létezik. Distol-Express, mely a juhot megmeneti a mé-telytől, a tejelésnek és gyapjának nem árt, a bárányt nem pusztítja el, — csak egy van.

Ezért az öntudatos gazda, aki a

patikába belép, így beszél:

— Gyógyszerész ur! Distol-Ex-press juh-métely elleni szert ké-

rek, de valódit, melynek színe fekete és ezüst betűkkel van rí felírva ez a szó: Distol.

A patikában, gazdatársam

légy ember a pénzedért

Distolt kérjél s

Distolt kapjál

jól tudod, hogy ez mit ér!

Akinek valódi Distol kell, ne fogadjon el mást, csak ezüst: „Distol“ felírásu fekete színü kapszulákat.

Gazdatársak, saját érdeketek, hogy valódi Distolt használjatok.

A falusi malmok is örölhetnek fehér lisztet.

Kormányrendelet következtében a karácsonyi ünnepekre való tekintettel megengedték, hogy a falusi malmok is öröljenek fehér lisztet. A rendelet értelmében a falusi malmok december 3-ától december 23-ig örölhetnek fehér lisztet.

Kisállat kiállítás lesz Lugoson.

Lugoson kisállat kiállítást rendeznek. A kiállítás december hó 31-én kezdődik és három napig fog tartani.

Új gyárak Kézdivásárhelyen.

A kézdivásárhelyi gyárak nagy része a háboru után néhány esztendővel beszüntette a munkát, mert az értékesítési lehetőségek megromlottak és rendkívül nagy költségeket kell viselniök. Örvendetes dolog, hogy a hosszú éveig tartó szünetelés után Kézdivásárhelyen a gyáripar lendületnek indult. Az üzemet beszüntetett sörgyárból papirgyárat alakítottak. Ezzel kapcsolatban sok munkás jut foglalkozáshoz, mert a Székelyföld erdeinek fatermését használják fel papirgyártásra. A Nagy Ferenc-féle rétben levő műmalom helyiségében Keményítőgyárat rendeznek be. Nemsokára abban a gyárban is megkezdődik a munka.

Sertésvész-járvány van Háromszék-megyében.

Háromszék-megye nagyon sok községében súlyos sertésvészjárvány pusztít. A járvány következtében sok gazdának csaknem egész sertésállománya elpusztult. Egyik faluban egy gazdának egymásután hét sertése pusztult el. Szomorú, hogy a gazdák a járvány ellen nem igyekeznek oltások útján védekezni. Ma a sertésvész elleni oltásokkal nagyon jól lehet védekezni és az oltási költség aránylag kevésbe kerül.

Hanyatlík

Románia baromfi kivitele.

Romániából nagyon sok baromfit vittek ki Palesztinába. Közelebbről a palesztinai hatóságok a baromfi vámilletéket vagononkint százhuszezer lejre emelték fel. Ha egy vagonra ötezer baromfit számítunk, ez azt jelenti, hogy minden darab baromfit a vámilleték huszonnégy lejvel drágít. Ilyen magas ár mellett a romániai baromfi nem tud versenyre kelni a Palesztinával határos országok baromfijával. Ennek következtében a romániai baromfikivitel ellanyhult. Ujabbban aziránt folynak tárgyalások, hogy Romániából Svájcba és Angliába szállítsanak baromfit.

Olesul a kávé.

A világpiacon a kávé hétről-hétre olesul. A legutóbbi híradások szerint a nemzetközi piacon a kávé ára egyharmadrésszel esett. Sajnos, a belföldi piacon ennek hatása nem érzik.

Nagymennyiségű deszkát szállítanak a Székelyföldről Abessziniába.

Háromszék-megyében a fakivitel nagyon fellendült. Az utóbbi napokban vonatszámra viszik a deszkát a Fekete-tengeri kikötőbe, hogy Abessziniába szállítsák. Rövid idő alatt 30 millió lejtékű deszkát fognak a Székelyföldről Abessziniába szállítani.

Ötvennyolc vagon karácsonyfa szállítását engedélyezték Magyarországra.

A kormány ötvennyolc vagon karácsonyfa kivitelét engedélyezte Magyarországra. A fák legnagyobb részét a gyalui havasokból fogják kiszállítani. A magyarországi bevételre a magyarországi Hangya Szövetkezet kapta meg az engedélyt.

Fordulat a cukor áremelésének ügyében.

A cukor árának felemelésében a legfelsőbb gazdasági bizottság ugyan döntött, azonban a kormány mindaddig nem engedélyezte a cukor árának felemelését, amíg a minisztertanács nem hoz döntést a cukor árának felemelése ügyében. Ezért távirati rendelkezés érkezett a kereskedelmi kamarákhoz, hogy azokat a kereskedőket, akik a cukor árát felemelik azelőtt, hogy a minisztertanács jóváhagyta, súlyosan meg fogják büntetni.

Emelkednek a borárak.

A földművelésügyi miniszter hivatalos megállapítása szerint a borpiacon nagy élénkség tapasztalható. A hivatalos megállapítás szerint a jobbminőségű borok ára 10 százalékkal emelkedett.

Meggyengült

Románia gabonakivitele.

Az amerikai és oroszországi gabonaszállítások következtében a gabonakivitelre szoruló államok nagy készletekkel látták el magukat. Így Romániából nagyon kevés gabonát visznek külföldre. Növeli a bajt, hogy a kukorica értékesítésének kérdését még mindig nem rendezték kielégítő módon.

Terményárak Brassóban.

Buza 540—560, rozs 470—480, sörárpa 480—500, takarmányárpa 400—420, zab 480—500, kukorica 390—410 lej mázsánként.

Állatárak a Bánátban.

Hizott ökör 14—20, rideg marha 12—16, növendék 15—20, bika 12—16, borju 20—24, hizott disznó 20—24 lej élő súlyban különként.

Piaci árak Baróton.

Buza 80—85, árpa 30 kukorica 60, zab 27—30 lej, 20 literes vékánként.

Művelődési mozgalmak.

Előfizetési felhívás a Természettudományi Közlönyre.

A Magyar Természettudományi Társulat (Budapest, VIII., Eszterházy-u. 16.) célja a természettudományi ismeretek népszerűsítése és terjesztése.

Folyóirata, a havonta megjelenő s gazdagon illusztrált

Természettudományi Közlöny,

mely a természettudományok minden ágából a legnagyobb gondtal összegyűjtött, általános értékű, hasznos és tanulságos közlemények tárháza.

A folyóirat lépést tart a természettudományok haladásával és minden olyan eredményről tájékoztatja olvasóit, mely akár ismeretkörük bővítésére, akár a gyakorlati életben való értékesítésre alkalmas, mert nagy azoknak a száma, akik sok természeti jelenséget nem értenek és a természet erőt a saját javukra felhasználni nem tudják.

Ugyanezt a célt szolgálják a Társulat

népszerű kiadványai

is, amelyeknek beszerzésénél előfizetőinek a Társulat 30% kedvezményt nyújt.

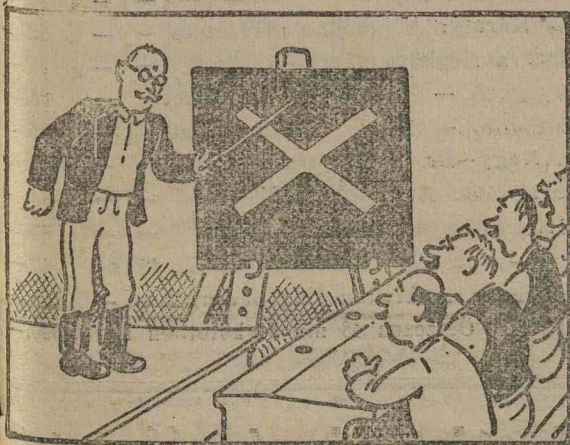
A Természettudományi Társulat folyóirataira az évi előfizetési díjak a következők:

1. Előfizetés a Természettudományi Közlönyre 300 lej. Pótfüzetekkel együtt 350 lej. 2. Állattani Közlemények 150 lej. 3. Botanikai Közlemények 150 lej. 4. Magyar Chemiai Folyóirat 180 lej. 5. Könyvkiadó vállalati díj (évenként 4 darab értékes könyv egész vászon díszkötésben) 700 lej. 6. A Term. Közlöny és a fenti 4 könyv 1.000 lej. 7. Ugyanaz a Pótfüzetekkel 1.050 lej. 8. Az összes folyóiratok és egy darab tetszés szerint kiválasztott könyv 750 lej. 9. Az összes folyóiratok és könyvek 1.300 lej. Könyvrendeléseknél a munkák árain felül a szállítási költség is fizetendő. Jelenkezéseket elfogad és mindennemű fölvilágosítással készségesen szolgál a

„MINERVA“

Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.,
Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Magyar szavazók iskolája.

Minden szavazó vegye ki választói igazolványát. Szavazni csak a választói igazolvánnyal lehet. Minden magyar ember erre a jelre szavaz!

Jó könyvek Karácsonyra.

Lapunkban nem régen közzeltük az Erdélyi Magyar Népkönyvtár tájékoztatóját, mely szerint magyar egyházak, egyesületek rendkívül nagy engedmény és kedvező fizetési feltételek mellett rendelhetnek jó magyar könyvekből összeválogatott népkönyvtárakat. A Bizottság arról is gondoskodott, hogy a már meglévő könyvtárakat újabb könyvekkel kiegészíteni is lehessen.

Ezért az Erdélyi Magyar Népkönyvtár tájékoztatója szerint a régebbi összeállítású könyvsorozatok már megrendelt intézmények abban a külön kedvezményben részesülnek, hogy az alább közzelt mostani új sorozatok jegyzékében felsorolt könyvekből kiválogathatják azokat, melyek könyvtárukból hiányoznak és ezeket a könyveket a Tájékoztatóban említett feltételek mellett megrendelhetik.

Minden levelezésnél, pénzküldeménynél kérjük e jelzést használni „Népkönyvtár“.

Egyben kérjük olvashatóan közölni a rendelő intézmény nevét, továbbá a község, utolsó posta megye román és magyar nevét is.

I. sorozat.

I. A „Magyar Nép“ Könyvtárából

Gyallay Domokos: Második szavalókönyv	25.-
Dr. György Lajos: Históriai könyvecske	25.-
Abonyi-Rass: A betyár kendője	35.-
Egy mérnök: A földmérés kis könyve	25.-
Valló-Török: A méhtenyésztés vezérfonala	35.-
Dr. Kántor Lajos: Műkedvelők színműtára	35.-
Dr. Balogh Ernő: A föld köpenyége. A levegő sajátosságai és tünetnyelve	25.-
Nagy Péter: Három egyfelvonásos színmű	25.-
Benedek Elek: Erdélyi regék és mondák	25.-
Voinovich-Bartóky: Szivárvány Zsuzsi	25.-
Cs. Lázár László: Mezőgazdasági Utmutató (I-II. r.)	35.-
Nemes Elemér: Daloskönyv	30.-
Vásárhelyi János: Egymás között	35.-
Földes Zoltán: Az endrédi leányvásár	25.-
Dr. Szász Ferenc: Mindennapi kenyerünk	35.-
Jakab Ödön: Versek	25.-
Dr. Vathy Elek: A magyar szépirodalom története	35.-
Dr. Szász F.: Tanácsadó gyümölcstermelők számára	35.-
Dr. Balogh Artur: A kisebbségek védelme	25.-
Dr. Roska Márton: Néprajzi feladatok Erdélyben	25.-
Heltai-Szentimrei: Halhatatlan mesék	30.-
Dónáth László: Szegény bolond	25.-
Bálint Vilmos: A dúsgazdag	25.-
Vásárhelyi János: Hóstatí lakodalom	25.-
Izsák Domokos: Dalok erdőn, mezőn	25.-
Dr. P. Jánossy Béla: Király daliája	30.-
Dr. Balogh Artur: Gróf Széchenyi István	25.-
Konopi Kálmán: Jó búzából lesz a jó kenyér	25.-

II. A Magyar Ifjúság Könyvtára.

Benedek Elek: Gyermekszínház (9 drb.)	35.—
A. Conan Doyle: Tűzkörüli történetek	35.—
Récskey Ede: Az ifjú Jókai (szindarab)	25.—
Storm Tivadar: Bábjátékos Pali	25.—
Westermann F. Percy: Li Fan bosszúja	25.—
Málnássy Tivadar: A kis pont	25.—
Csűrös Emilia: Fű kizöldül ó sirhanton	25.—

III. Regények és elbeszélések

Balogh Endre: Hajótöröttek	75.—
Berde Mária: Télutó	75.—
Dónáth László: Humoros esetek	95.—
Dózsa Endre: Régi jó és zord időkből	75.—
Gyallay Domokos: A nagy tűz árnyékában	75.—
— Vaskenyéren	110.—
Jókai Mór: Sonkoly Gergely, Drágakövek,	
Marce Zare	65.—
Br. Jósika Miklós: Abafi	75.—
Kós Károly: Varjú nemzetség (2 kötet)	120.—
Dr. Makkai Sándor: Megszólalnak a kövek	75.—
Mikszáth Kálmán: Mácsik a nagyerejű	20.—
Nagy Péter: Szamosparti ház	75.—
Dr. Szász Ferenc: Óserók	65.—

IV. Vegyesek.

Arany János: Elbeszélő költemények	50.—
— Toldi	20.—
Benedek Elek: Petőfi életrajza	30.—
Gál Lajosné: A jószág jutalma (mesék)	60.—
Dr. Görög Ferenc: A magyar nemzet története	100.—
Gyallay Domokos: Falusi színház	60.—
Dr. Imre Sándor: A családi nevelés főkérdései	90.—
Dr. Imre Sándor: A falu művelődése (vezérfonal)	60.—
Dr. Janesó-Gyallay: Erdély története	95.—
Dr. Kenyeres Elemér: A gyermek beszédének fejlődése	75.—
Dr. Oberding József: A modern szövetkezeti mozgalom	50.—
Petőfi Sándor költeményei (képes kiadás)	100.—
Gáspár: A kaszálók és rétek	
Virág: Sertéstenyésztés	60.—
Ritter: A házi kert	
Marx: A kosárfűz	80.—
Jakab: Állataink egészsége	
L. Hulier: A káposztafélék	
Dr. Nagy: A eukorrépa	
Dr. Péter: Gyógyönyvnytermelés	30.—
Dr. Szentkirályi: Erdély juhái	20.—
Dr. Nagy: Gazdakörök szervezése	20.—
Osszesen 70 mű 65 kötetben Lei 3000.—	

II. Sorozat.

I. A „Magyar Nép“ Könyvtárából

Maksai Vince: Műsor falusi műkedvelők számára	25.—
Lampérth Géza: Egy hold föld (elbeszélések)	25.—
Sebesi Samu: Szép a Nyikó és vidéke	25.—
Kiss Menyhért: Marosszéki atyafiak	25.—
Kovács Dezsóné: Petőfi és szülei	25.—
Vásárhelyi János: Az életből az életnek	35.—
Finta Zoltán: Janesi és Juliska	25.—
Szondy György: Állatok, virágok	25.—
Gyallay Domokos: Hadrakelt emberek	25.—
Dr. Péter Béla: Csodahatású gyógynövények	25.—
Szotyori Lajos: Falusi mulattató	25.—

II. Regények és elbeszélések

Biró Vencel: Keserű serbet	75.—
Jókai Mór: A legvitézesebb huszár	30.—
— A nagyenyedi két fűzva	
— Petőfi Sándorról	50.—
Gyallay Domokos: Genovéva	55.—
— Ősi rögön	75.—
Kós Károly: Gálok	75.—
Mikszáth Kálmán: A jó palócok	43.—
Nikodémusz Károly: Jó asszony volt a kománé	75.—
Dr. P. Jánossy Béla: Mister Nemere	55.—
Huber Győző: Rajvonal	100.—
Dózsa Endre: Új világ felé	65.—

III. Vegyesek.

Arany János: Toldi estéje	48.—
— Válogatott kisebb költemények	50.—
Bognár Cecília: Az iskolás gyermek	45.—
Gyallay Papp Zsigmond: Az intelligencia és a nép	25.—
Kós Károly: A lakóház művészete	33.—
Minerva Népkönyvtár: 1-5. füzet	35.—
— 6-10. füzet	35.—
— 11-15. füzet	35.—
Dr. Nagy-Dr. Szász: Gazdatudomány	105.—
Szegfi Mór: A világ csodái	45.—
Szivós Béla: A természet csodái	43.—
— Az állatvilág csodái (2 k.)	43.—
Vér Imre: A kivándorlás örvényében	20.—
Osszesen 48 mű 34 kötetben Lei 1500.—	

Olvassátok a „Keleti Ujság“-ot!

Mulattató

Mikulás nagyapó.

Sok száz esztendeje járja a világot!

Ha eső hull, ha hó,

Jó, meg rossz gyermeket hej, de sokat látott

Mikulás nagyapó.

Világ vándorlását, hogy még meg nem unta,
Szinte hihetetlen:

S hogy vénhedt testének nem nehéz a bűnda,
Szinte lehetetlen.

S lám mégis elindul hosszú nagy útjára

Jó és rossz időben,

Tele van játékkal öblös tarisznyája

Minden esztendőben.

Jó és rossz gyermekek melyik házban vannak,

Azt könyv nélkül tudja,

Hej, bizony, aki rossz, ezerszer jár annak,

Puttonyába dugja.

Igy jár-kel nagyapó, őt vissza nem tartja

Ha eső hull, ha hó.

Aldja meg kelmedet a mindenek Atyja

Mikulás nagyapól

A legszebb virág.

A jó isten ráterítette már téli takaróját a földre. Hó takar be erdőt-mezőt, hegyet-völgyet. Reggelenként sokszor jégvirágos az ablak — ő, mert a télnek is van ám virága!

Sőt tán ilyenkor nyílik ki a legszebb virág. Az, amelyiknek a szivben van a gyökere és egészen az égbe ér fel az aranyos szírmu virága.

Igy mondta ezt Badér Vendel is, a csizmadia, aki pedig nem volt valami jámbor ember. Csak mérges, goromba szava volt mindenkihez. Azok az apró szemek úgy néztek mindig, mintha szurnának. Ugy élt a nádtetős, alacsony kis házikójában, mint a csigabiga. Akkor nézett csak ki belőle, mikor vásárra indult, piacra ment, vagy a pékhez szaladt el barnahéju cipőért. No, azt pedig mindennap megtette. Olyankor aztán arra is ráért, hogy megfenyegessen bennünket az öklével, ahogy az utca közepén labdázunk.

— Szedte-vedte, zsbongó banda, oda ne gyertek az ablakom alá, mert a lábszijjal hányok a nyakatok közé!

Nem feleltünk biz erre semmit. Még a legpajkosabb gyermek is félve keresett egyérutat.

Azt hallottuk egyszer, hogy nem kalapálja ám már a talpat olyan vidáman, mint ezelőtt, mert olyan beteg a szegény, mint a dércsipett virág. Nálunk az édes apám hozta haza hírét. Az ő szive esett meg rajta talán leghamarább, mert így szólt azon estén az édes anyámhoz:

— Igazán sajnálom azt a szegény csizmadiát. Jó volna talán orvost hívni hozzá.

— Ki kellene hívni hozzá, — mondotta édes anyám is, — csak majd gorombáskodik vele!

— Kicsoda?

— Hát Badér Vendel, a csizmadia.

Édes apám elmosolyodott ekkor, mert az ő jó szive sehogy sem tudta azt elhinni. Ej, dehogyan lesz goromba. Alig győz majd hálálkodni.

Ködös, fagyos reggelre virradtunk másnap. December eleje volt még, de már az ablaküvegen kinyílott a jégvirág.

A mi kályhánkban izzó pirosan égett a szén, Badér Vendel bubosában ellenben nem rakott tüzet senki. Akkor is hideg volt, mikor apám belépett hozzá az orvossal. Ő meg ott didergett az ágyon, de úgy ám, hogy egyre zörögtek a fogai.

Hej, hogy összeszorult a szive apámnak, mikor azt a nagy nyomoruságot látta!

Szaladt is menten haza, ottan is egyenesen a konyhába. Kapta le a polcra a virágos kis csuprot, beleöntötte a jó meleg tejet, amivel se szó, se beszéd: ment vissza Badér Vendelhez. Meg se kérdezte az orvostól: szabad-e, hanem csak odatartotta a csuprot a szájához:

— Itt van, szomszéd! Húzza meg csak jól! Ugy, ugy, igya ki utolsó csöppig!

Nem is tett másképp Badér Vendel, mint hogy kiitta a tejet az utolsó csöppig!

Akkor aztán sóhajtott egyet, ránézett apámra s azt mondta neki:

— Köszönöm, szomszéd, a jóságát!

Az orvos azt mondta, kutyabaja sincs a csizmadiának. Csak átfázott a fűtetlen szobában, amiből azonban kilábol minden baj nélkül.

Negyednapra már kalapált megint Badér Vendel. De most már nem olyan lármásan, össze-vissza, mint azelőtt, hanem szépen, szeliden. Nekem úgy tetszett, hogy azt beszélgeti a kalapálása:

— Megváltoztam, tudjátok-e? Vig vagyok már, halljátok-e?

Hát csakugyan egészen más ember volt már a csizmadia. Olyan cirógatóan tudott nézni, mint a napsütés s olyan szépen tudott szólni, mintha angyalok beszéltek volna.

Jó darabig nem láttuk aztán a csizmadiat. Csak azt hallottuk, hogy több helyen megfordult, ahol azelőtt soha nem járt. Hogy miért ment, mi dolga volt ott, arról senki nem beszélt. Igaz, ő sem mondta senkinek, tehát nem is tudhatták az emberek.

Hanem akkoriban sűrűn hallottam a kalapálását. Karácsonykor pedig mikor apámmal éppen a templomba mentünk, megtudtam az okát is. Badér Vendel is megindult a templomba. Csakhogy nem maga jött ám, hanem vele tartott még öt-hat rongyos gyermek is, a lábain persze mindegyiknek vadonatúj kis csizma kopogott.

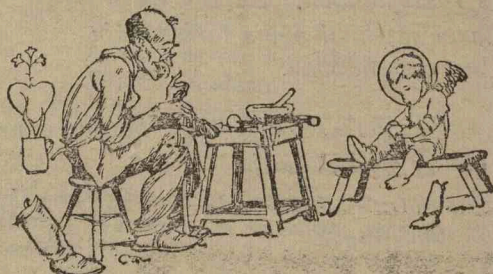
Apám elbámult, mikor a csizmadiat meglátta.

— Hová, szomszéd? — kérdezte csodálkozva.

— Megyek a templomba. Megmutatom a jó Istennek ezeket a kis csizmákat! — mutatott boldogan a gyerekekre Badér Vendel.

— Ugy, ugy szomszéd! Hiszen ma ugyanis a szeretet ünnepe van! — mondotta apám s örömmel rázta meg a csizmadia kezét.

Én pedig azóta tudom, hogy a szeretetnél szebb virág nincs. Mert ennek a szívben van a gyökere s egészen az égbe ér fel az aranyos szirma virága.

Apróságok • Adomán

Mesterséges gyapju — husból.

A mesterséges gyapju előállítására régóta folynak kísérletezések. Vannak már olyan eljárások, amelyeknek segítségével különböző fehérje tartalmu anyagokból eredményesen lehet mesterséges gyapjut gyártani. Két német vegyész hosszú idő óta kísérletezik, hogy husból tudjanak előállítani gyapjut. Németországi hírek szerint a vegyészek munkáját siker koronázta és sikerült állati husokból kitűnő minőségű, mesterséges gyapjut előállítani. Szarvasmarha és halhus vagy bármilyen más állattól származó husrész egyaránt alkalmas mesterséges gyapju gyártására. A felfedezés nagy jelentőségű, mert a betegségben elhul-

lott vagy egyébként fogyasztásra alkalmatlan állatok husát kitűnően fel lehet használni gyapju készítésére. Hasonlóan jól lehet majd értékesíteni az olyan tengeri halak husát, amelyeket valamilyen okból emberi táplálkozás céljaira nem lehet felhasználni.

Védőoltás nátha ellen.

A náthajárvány csaknem egész Európában fellépett. Angliában sikeres kísérleteket végeztek a náthajárvány ellen való védekezés terén. Az új szerrel hétszáz katonát oltottak be. A 700 katonából csak 18 betegedett meg, de azoknál is nagyon enyhe lefolyású volt a betegség.

Hogyan segítenek a lakás- inségen Amerikában?

A gazdasági jóllét következtében Amerika lakossága nagyon szaporodik. A népesség szaporodása következtében Amerikában sok helyen lakásinség van. Roosevelt elnök tervet dolgoztatott ki a lakásviszonyok javítása érdekében. Jellemző az amerikai viszonyokra, hogy óriási méretű mozgalom keretében fogják a hájat orvosolni. Tizenhat milliárd dollár tőkével hitelintézet fog alakulni, amely évente egymillió olcsó kis lakást fog építeni. A házakat husz évi részletfizetésre vásárolhatják meg az amerikai állampolgárok.

Óriás repülőgépet építenek százötven utas számára.

Az amerikai repülőgépgyárak mérnökei új, óriás repülőgépet terveztek. Az új repülőgép szár-

Ez a magyar Párt jele.

nyainak hosszúsága száz méter lesz, a gép törzse pedig hatvan méter hosszú. Óránként kétszáz-negyven kilométer sebességgel fog haladni. A gép belseje a legnagyobb fényűzéssel lesz berendezve és egyszerre százötven utast tud szállítani.

Kapukülés — biztos helyen.

Az orvos vizsgál egy betegnek a férjéhez fordulva ezt kérdezi:

— Mitől vannak olyan nagy véraláfutások a felesége derekán?

— Bizony, doktor ur, amióta agynak esett szegény, mindig a kapukulcon alszik, nehogy este korecsmába mehessek.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácslevegő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könyvszerzési költségeiért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezennel: még külön portódíj is beküldendő. Csak azokera a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenttartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdeklűek, a választ lapunkban adjuk meg.

F. G. Kérdésére nem tudunk felvilágosítást adni, mert nem írta meg, hogy a hagyatéknak rendezése alkalmával hányan örökölték a végrendelet szerint. Kérjük pontosan írja le az esetet, hogy szakértőnk alaposan megvizsgálhassa. Az ügy nagyon bonyolult és ezért nem szeretnénk felületes adatok felhasználásával Önnek tanácsot adni, amiből kára származhat.

H. J. Betegségére vonatkozólag nem tudunk tanácsot adni. Feltétlenül gondos és alapos orvosi megfigyelésre van szükség, hogy a baj pontos okát és gyógyításának módját meg lehessen állapítani. A fejfájásnak nagyon sokféle oka lehet. Így feleslegesnek tartjuk találgatásokba bocsátkozni. Annyit azonban láthatatlanban is merünk mondani, hogy amennyiben a fejfájása legtöbbször féloldali, úgy a baj ideges alapon lép fel. Ismételt tanácsoljuk, forduljon orvoshoz. Néhány heti kezelés után bizonyára nagy javulást fog tapasztalni.

F. I. A gyümölcsfák ültetését hagyja abba. A nagyobb fagyok könnyen kárt tehetnek a fiatal fákban. Elfagynak a fák gyökerei és tavasszal a fák nem hajtanak ki. Azokat a fákat, amelyek nem tudott elfűtetni, vermelje el olyan módon, hogy a törzs alsó részét is borítsa be a vermeléshez használt föld. Addig is, amíg fát elvermeli, meleg pincében vagy fagymentes helyre kell elraktározni azokat. Ha figyelemmel kísérte volna lapunk Tanácsadó és „Tanuld meg!” rovatát, nem kellett volna kérdésel fordulnia hozzánk.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Sz. I. Magyarkályán. D. I. Örvénd. Ifj. M. J. Szentjobb. D. M. Élesd. Sz. G. Mezötelegd. H. S. Köröstarján.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Könyvnaptárunk néhány nap mulva megjelenik. Mint megelőző számainkban tudomására adtuk olvasóinknak, a könyvnaptárt mindazon előfizetőinknek megküldjük, akik folyó év végéig szóló előfizetési díjukat beküldték kiadóhivatalunkhoz. A naptár szétküldését bizonyos beosztás szerint végezzük el, ezért előfizetőink türelmét kérjük, hogy várják be a naptár beérkezését, ne sürgessék kiadóhivatalunknál, mert minden előfizető, aki nincs hátrélékban, feltétlenül hozzájut a naptárhoz. Tekintve, hogy több ezer naptárt kell szétküldnünk, pár hét elteltik, amíg mindenkihez elérkezik, ezért legyenek nyugodtak a pontosan szétosztott előfizetőink, mert ha egy néhány nappal később is jutnak hozzá a naptárhoz, mint esetleg mások, ez csupán azért történik, mert egyszerre több ezer péld-

Mit tudnájunk családunk és gyermekeink részére karácsonyra?

Magyarnyelvű

„SPECIAL” zsebn. ptári 1938 évre

mert a törvények és rendeletek labirintusában kalauzol, gazdag statisztikai adattárával és hasznos tanácsaival, valamint tanulságos cikkeivel tájékoztat és tanít.

Rendkívül gazdag Sport-rovat!

Ara: Szerkesztőségünk útján (a pénz előzetes befizetése ellenében):

Vászonkötésben: 40 lejt helyett 25 lejt.

Bőrutánzathban: 45 lejt helyett 30 lejt.

Lux-bőrben: 65 lejt helyett 55 lejt.

Vidékre 10 lejt ajánlási költséggel több.

„DIÁK-zsebn. ptári” 1937—38 iskolai évre

mert hasznos számtani, irodalmi és tudományos vonatkozású ismeretek gazdag tárával — játszva — nevelő hatást gyakorol gyermekeinkre. Különböző feljegyzésekre alkalmas táblázatok. — Gazdag Sport-rovat.

Ara: vászonkötésben — külső arany nyomással Lejt 20.—

Vidékre 10 lejtet több.

Hat példányt portamentesen szállítunk, a pénz előzetes befizetése ellenében.

dányt lehetetlen elküldeni. Akik még nem fizettek, de rövidesen kiegyenlítik tartozásaikat, szintén hozzájutnak a naptárhoz és pedig olyan sorrendben, ahogy az előfizetési díjat beküldték. Az új előfizetőknek is megküldjük a naptárt teljesen ingyen, de csak azon esetben, ha legalább egy félévi díjat előre beküldenek.

Ifj. H. I. Erdőgyarak. A beküldött verse nagyon kedves és szép, azonban mivel személyes vonatkozása, lapunk olvasóit nem érdekli s így nem közölhetjük le. Közöljük továbbá, hogy az ön részére, mint új házsnak, november 15-től kezdődőleg megindítottuk lapunkat, azt minden héten megküldjük s reméljük, hogy egy év eltelte után annyira megszereti lapunkat, hogy mint rendes előfizető belép tagjaink közé.

S. I. Mezőtelki, P. L. Kispeszt előfizetése rendben van 1937. december 31-ig.

S. L. Szentleányfalva. Miután a Magyar Nemzet Története c. könyv ezidő szerint nem árusítható, az 50 lejt előfizetése javára irtuk s ezzel előfizetése 1937 május 1-ig van rendben.

Ifj. S. B. B. J. Szilágynagyfalva. A kéreztett lap ügyében forduljon közvetlenül az Ellenzék könyvosztályához, Cluj, Piata Unirii 9., ahol a fenti lapot is árusítják.

N. I. A-é és D. G. Désháza. Sajnos, a Vőfélykönyv kifogyott s így nem küldhetjük meg.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: T. I. Aurélháza előfizetése rendben 1938 márc. 1-ig. Sz. F. Sárköz 155, D. S. Káfalva 155, O. J. Dezsánfalva 400, T. Á. Porgány 85 (r. 1937 dec. 31-ig), P. A. Szováta 150 (r. 1936 dec. 31-ig), Sch. F. Csanálos 1125, P. B. Várasszó 150, F. J. Vadász 150, B. M. Mezőverese gyháza 115. **Oroszfájáról:** K. F. 85, M. Zs. 150 és M. L. 150. B. A. Ipp 150, K. S. Szilágy-Pér 150, F. A. Porgány 155, O. Á. Harasztos 100, T. Gy. Aranyosegerhegy 155, S. S. Homorodalmás 155, L. B. Székelybethlenfalva 155, M. M. Székelyszentkirály 155, M. J. Reese-

nyéd 120, Ifj. R. J. Krasznabétek 155, Ifj. K. M. Nagybánya 155, O. S. Láposbánya 150, K. J. Apa 285, T. Gy. Halmágy 170, D. G. Kercsed 345, K. J. Adámos 150, Sz. M. Dicsőszentmárton 155, Cs. H. Szalárd 155, K. A. Abosgálfalva 150, N. Gy. S. Mezőpanit 155, H. G. és T. J. Petrozsény 600, N. S. Székesut 155, D. S. Ujmosnica 155, V. J. Obéba 155, S. D. Mezőpanit 155, M. J. Serkesut 155, Sz. I. F. Marosbogát 155, K. J. Alsójárta 155, T. J. Székesut 155, Sz. I. F. Lőrincréve 150, S. G. Köröstarhány 150, Sch. M. Gyulavarsánd 150, T. D. Köröszenő 150, S. B. Kőkös 150 lej.

Tanítók, lelkészek, nőszoívetségek figyelmébe!

Az Új Cimborá, a megnyilvánuló érdeklődés alapján, mint eddig minden évben — közkívánatra ismét összeállítja *őszi szindarab sorozatát* — amelyben található *karácsonyi, anyáknap, vizsgai és más alkalmi szindarabok*. A sorozat ára portóval együtt 25 lej. Előre beküldendő! Ezen kívül külön füzetként megjelentette *Simon Sándor: „Karácsonyi örömk” és Kirjárné Kovács Emma: „Mikulás, Krampuszok és szegény kisfiu”* c. szindarabjait. A kettő egybefűzve, portóköltéssel együtt csak 20 lej. Megrendeléseket már most elfogadunk a pénz előzetes beküldése mellett.

Aprohirdetésesek

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a portó beküldése esetén továbbíthatunk. Ugyiszintén az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltéssel.

Eladó Marosludason egy telek házzal és gyümölcsössele, továbbá 16 holdból álló birtok. Cim: *Atkárj Ferenc Ludusud. Turda.*

Eladó: 176 hold birtok részletekben is. Településre alkalmas. Ára holdanként 13.000 lei. Dr. *Orosz Pál Eliseni-Székelyszent-erzsébet, jud. Odorhein, pu. Vánatori.*

Önálló intelligens és jó módú nő megismerkedne házasság céljából, egy 45—50 év körüli, önálló, jó megjelenésű, református, jó iparossal, lehet gyerektelen özvegy is. Fényképpel ellátott levelet „Szorgalom” jelígre a kiadóba. Fényképeket vissza küldöm.

MEGJELENT!

A Minerva karácsonyi könyvsorozatának első kötete

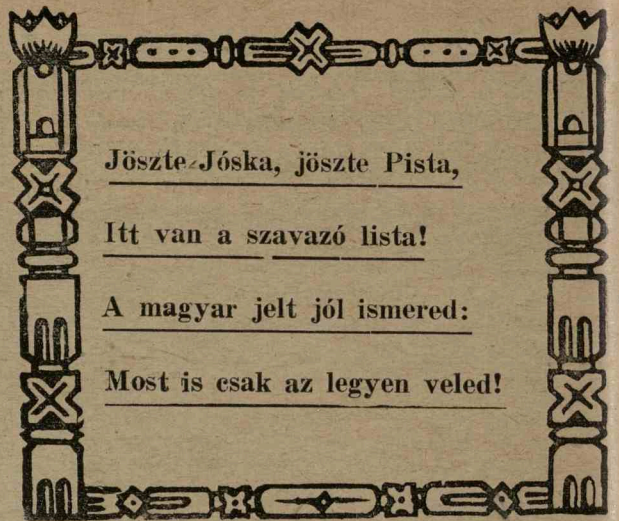
Bíró Vencel: Képek Erdély multjából.

Jó Szalánczy Istvánnak, az Erdélyi fejedelem követének érdekes útja Bukaresten keresztül Konstantinápolyba, a török császár magas portájára. Báthory Kristóf pompás temetése. Kathony Mihály kolozsvári főbíró fontos szerepe Báthory Zsigmond tetteiben. Török követek Apafi udvarában. Vass Pál kalandos élete Oroszországtól Itáliáig. Gazdálkodó fejedelem-asszonyok és más érdekes történelmi elbeszélések. — Valójában megtörtént kalandos események elevenednek meg előttünk Bíró Vencel alapos ismerettel megírt könyvében. A csinos kiállítású könyvet számos kép teszi gazdagabbá.

A könyv ára csak 45—Lej.

Utánvétellel, vagy 50.— lej előzetes beküldése esetén küldi a Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet Rt. Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5.

disznóknál hasonló arányosság észlelhető. A képek szép példát szolgáltatnak arra, hogy okszerű tenyésztéssel nagy mértékben lehet a háziállatok tulajdonságát és termelőképességét, a piac követelményeinek megfelelően javítani.

Mit tegyünk, ha a szoba padlója tájékán hideg van?

Ha a szoba padlója tájékán hideg van és állandó huzatot érzünk, a bajon sürgősen segíteni kell, mert az ilyen szobában könnyen lehet betegségeket kapni. A bajt mindenesetben az okozza, hogy vagy az ablakok, vagy az ajtók nem zárnak jól. Ezeket kell tehát megvizsgálni és megigazítani. A baj így feltétlenül megszűnik.

Asszonyi intelem.

— Én csak azt mondom, hogy vigyázzon magára. Ugy szavazzon, hogy — guzsalyom van!

Dió kivonat, mint a tüdőbaj gyógyszer.

Magyarországon érdekes kísérleteket végeztek diólevél és zölddió kivonatával. A kivonatot befecskendezés alakjában tüdővész emberek gyógyítására alkalmazták. Ezzel az eljárással nagyon szép eredményeket értek el. Ezzel megint egy régi felfogás helyessége bizonyosodott be. A régiak ugyanis a dió kivonatot a leghatásosabb gyógyszernek tartották mindenféle fertőző betegség, különösen pedig gyomor- és bélbajok ellen.

A magyar disztés alapformái.

Változatos és különleges mintákkal egészítjük ki gyűjteményünk. Ezekben a mintákban uralkodó a távol keleti (perzsa, arab) elem.